

***Hoogheemraadschap
Hollands Noorderkwartier***

**Werken aan de gevolgen
van de
klimaatverandering**

Verkiezingsprogramma 2023-2027

Team CDA

V.l.n.r. Niels Seignette (3) Martin Scholten (2) Frank Frowijn (1)
Boudien Glashouwer (5) Hedwig Komproe (4)

Programmacommissie

Diana Dekker (voorzitter)
Niels Seignette
Petra van Ollefen
Frits Brouwer
Hedwig Komproe
Robert te Beest
Frank Frowijn (adviseur)

ONZE VOORSTELLEN VOOR EEN BETER WATERSCHAP

Onze visie	4
Onze concrete ideeën samengevat	6
Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	9
De kernwaarden van het CDA	10
I Een klimaatrobuust waterschap	11
II Een verbindend en betrokken waterschap	16
III Handelen vanuit innovatief rentmeesterschap	18
IV Een solidair waterschap	22
Onze mensen	24

ONZE VISIE

In het buitenland wordt met respect naar de deskundigheid van de Nederlandse waterschappen gekeken, waardoor wij kunnen wonen, werken en leven onder zeeniveau. Dankzij het Nederlandse waterbeheer houden we droge voeten, zorgen we goed voor de natuur en het landschap en kunnen we in ons land de meest moderne landbouw bedrijven. Daartegenover hebben we te maken met hoge inflatie, dure boodschappen en stapelen de crisis zich op dit moment op: wonen, stikstof, asiel, klimaat en energie. Door de klimaatverandering was de zomer van 2022 de op twee na warmste sinds het begin van de metingen en het was extreem zonnig en droog. Niet eerder deze eeuw was het neerslagtekort in Nederland zo groot. De natuur en landbouwgronden hebben enorm te lijden gehad onder deze droogte en dijken konden uitdrogen. Binnen deze context vinden op 15 maart 2023 de Waterschapsverkiezingen plaats. Het waterschap is in de huidige tijd daarom belangrijker dan ooit, waarbij het waterschap zich moet aanpassen aan de opgaves van vandaag. In plaats van het versneld water afvoeren na een flinke regenbui, moet nu bijvoorbeeld worden ingezet op het langer vasthouden van water in de droge periodes. Ook wordt het IJssel- en Markermeer van steeds groter belang voor de omliggende waterschappen.

In dit verkiezingsprogramma zullen wij als CDA-HHNC onze visie uiteenzetten hoe het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) kan bijdragen aan oplossingen voor diverse maatschappelijke problemen, gerelateerd aan de taken die de Waterwet heeft toebedeeld aan de waterschappen. Daarbij zal CDA-HHNC zich hard blijven maken voor de betaalbaarheid van de waterschapstaken en voor zo laag mogelijke belastingen mede vanwege de gestegen kosten van levensonderhoud. Tot slot zullen ook andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers ieder voor zich naar vermogen moeten werken aan de aanpak van de vele crises. Aangezien het CDA bestuurlijk is vertegenwoordigd op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau en binnen de waterschappen, is een integrale aanpak van alle maatschappelijke problemen bij het CDA in goede handen.

Voordat we komen tot een uiteenzetting van onze visie en ideeën, zullen we eerst ingaan op HHNK als waterschap met een in de Waterwet vastgelegd takenpakket. Daarna wordt ingegaan op de kernwaarden van het CDA, die ook de basis vormen voor de bestuurlijke standpunten van het CDA-HHNC. In de visie die vervolgens uiteen wordt gezet maken we duidelijk hoe wij vinden dat het waterschap vanuit zijn wettelijke taken zal moeten bijdragen aan het oplossen van de maatschappelijke problemen.

Wij zetten als CDA-HHNK daarbij in op:

- een **klimaat robuust** waterschap dat ook perspectief biedt voor de agrarische sector;
- een **verbindend en betrokken** waterschap naar alle partner-organisaties en naar zijn inwoners;
- een waterschap dat handelt vanuit een **innovatief rentmeesterschap** voor onze leefomgeving;
- een waterschap dat **solidair** is met inwoners, die het financieel moeilijk hebben en solidair is met minder welvarende landen.

ONZE CONCRETE IDEEËN SAMENGEVAT

Een klimaatrobuust waterschap

- Het CDA-HHNK zet in op een klimaatrobuust waterschap met perspectief voor de agrarische sector, zonder de leefbaarheid en de natuur uit het oog te verliezen.
- Het CDA-HHNK wil dat de subsidieregeling voor agrariërs via het zogenaamde Landbouwportaal wordt gecontinueerd. Daarmee wordt immers ingezet op (a) het creëren van meer waterbewustzijn in de agrarische sector, (b) het verbeteren van water- en bodemkwaliteit en (c) het tegengaan van verdroging, verzilting en wateroverlast op agrarisch grondgebied.
- Adaptatie en optimaal waterbeheer (waaronder ook het vergroten van het waterbergend vermogen en het tegengaan van verzilting) zijn van groot belang en HHNK zet in op een integrale benadering met gebiedsgericht maatwerk.
- Proeven om in het kader van de veenweideproblematiek grondwater extra aan te vullen met peilgestuurde infiltratie of andere technieken worden door CDA-HHNK ondersteund.
- Het CDA-HHNK wil dat wordt onderzocht in hoeverre HHNK klimaatadaptie ook kan meenemen in de zogenaamde Watertoets, die verplicht is in het kader van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.
- Bij (dreigende) wateroverlast is goede communicatie door HHNK van belang richting inwoners, agrariërs, natuurorganisaties en bedrijven. Het informeren over de maatregelen die worden genomen is noodzakelijk voor draagvlak en voor het voorkómen van schade. Effectieve communicatie vanuit HHNK is ook van belang in het kader van een goede nazorg.
- HHNK werkt aan zijn bekendheid en aan het verhogen van het waterbewustzijn en het bewustzijn over de klimaatverandering bij burgers, bedrijven en andere overheden. Watereducatieprogramma's voor basis-, middelbaar- en hoger onderwijs blijven belangrijk.
- We blijven primair inzetten op waterveiligheid. Voor noodzakelijke dijkversterkingsprojecten dient altijd geld beschikbaar te zijn.
- Het Kustpact is leidend voor het beheer van de waterkeringen, met mogelijkheden tot maatwerk voor ondernemers in de kustzone zolang de waterveiligheid niet in het geding komt.

Een verbindend en betrokken waterschap

- HHNK werkt actief samen met andere partijen en vanuit een open en transparante houding. Ook de bestuursstijl van de (dagelijks) bestuurders van HHNK is open en naar buiten gericht.
- Het is van belang dat HHNK actief en betrokken onderdeel is van zijn omgeving en zodoende bijvoorbeeld een plek verwerft in bestuurlijke gremia zoals de Metropoolregio Amsterdam (MRA).
- HHNK zet actief in op participatie en blijft zich hierin verbeteren. Goede samenwerking met inwoners en (vroegtijdige) betrokkenheid van omwonenden bij (dijkversterkings)projecten zijn van belang. Zo kan ook de eventuele overlast zoveel mogelijk worden beperkt.
- HHNK stimuleert burgerparticipatie en burgerinitiatieven als betrokkenen taken zelf kunnen oppakken.
- HHNK moet een aantrekkelijke werkgever blijven.

Een waterschap dat handelt vanuit innovatief rentmeesterschap

- Vanuit innovatief rentmeesterschap is het CDA-HHNK groot voorstander van maatregelen om het energieverbruik en de uitstoot van broeikasgassen (CO₂, methaangas en lachgas) te verminderen bij het zuiveren van rioolwater.
- HHNK moet blijven investeren in het opwekken van duurzame energie met bijvoorbeeld windmolens en zonnepanelen vanwege de doelstelling van 100% energieneutraliteit.
- HHNK moet blijven samenwerken met partijen die werken aan innovatieve technieken om energie te halen uit het oppervlaktewater.
- Ter voorkoming van microverontreinigingen in het oppervlaktewater staat een bronaanpak voorop.
- Het realiseren van een vierde (zuiverings)trap om microverontreinigingen uit het afvalwater te halen mag niet leiden tot inefficiënte investeringen.
- Er moeten meer (wettelijke) mogelijkheden komen voor het terugwinnen van verschillende grondstoffen uit het rioolwater.
- Schoon water is belangrijk en de plastic soep moet worden aangepakt. Het CDA-HHNK is enthousiast over innovaties, zoals The Great Bubble Barrier om microplastics en plastic afval uit het water te verwijderen.
- Het CDA-HHNK vindt dat het behoud van de visstand ecologisch en vanuit het oogpunt van de (sport)visserij noodzakelijk is.
- Vanuit rentmeesterschap wordt door HHNK blijvend ingezet op het toegankelijk maken en houden van het watererfgoed

Een solidair waterschap

- HHNK zet actief in op de betaalbaarheid van de waterschapstaken en op zo laag mogelijke belastingen. Lastenverzwaring en tariefstijgingen worden zoveel mogelijk voorkomen en het waterschap voert een degelijk financieel beleid.
- HHNK moet mensen die het financieel moeilijk hebben hulp bieden, door ze in aanmerking te laten komen voor kwijtschelding van de waterschapsbelasting.
- HHNK blijft zijn kennis en expertise delen met andere, zich ontwikkelende landen, die te lijden hebben onder problemen rond water en klimaat.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Vijftientwintig procent van Nederland ligt onder zeeniveau en meer dan de helft van Nederland is zonder het werk van de waterschappen overstroombaar. Het waterschap is dus een belangrijk bestuursorgaan. Toch is het waterschap relatief onbekend en wordt de uitvoering van taken door het waterschap door veel mensen als vanzelfsprekend ervaren. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) regelt als organisatie het waterbeheer in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal tot en met het noordelijkste puntje van Texel. Helaas bleek ook uit eerder onderzoek dat één op de vijf inwoners van Noord-Holland niet goed weet welke taken het waterschap heeft of zelfs nog nooit heeft gehoord van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Daarom is het goed even kort bij de drie belangrijkste taken van HHNK stil te staan:

Waterveiligheid

Noord-Holland boven het Noordzeekanaal ligt voor 90 procent onder zeeniveau en wordt als een schiereiland omgeven door water (de Noordzee, de Waddenzee, het IJsselmeer en het Markermeer). Met vele kilometers duinen, dijken en dammen zorgt HHNK als waterschap voor de waterveiligheid in Noord-Holland. Het is een wettelijke taak van HHNK om deze waterkeringen goed te onderhouden en zo nodig te versterken zodat Noord-Holland veilig is voor overstromingen.

Voldoende water

Daarnaast hebben de waterschappen wettelijk de zorg voor voldoende water (het ervoor zorgen dat er geen wateroverlast of watertekort is). HHNK bouwt, beheert en onderhoudt hiervoor de gemalen, vaarten, kanalen, sloten en andere zogenaamde kunstwerken (infrastructuur) die nodig zijn om het water vast te houden, te bergen en af te voeren. Goed waterbeheer in sloten en watergangen is met name voor agrariërs heel belangrijk, waaraan zij zelf significant bijdragen.

Schoon en gezond water

Ook de zorg voor schoon en gezond water behoort tot de wettelijke taken van de waterschappen. Schoon en gezond water is belangrijk voor mensen, dieren en planten en de kwaliteit van onze leefomgeving. Met vijftien rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) zuivert HHNK het huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater dat na dit zuiveringsproces wordt toegevoegd aan het oppervlaktewater. Verder monitort HHNK continu de waterkwaliteit en investeert in het verbeteren van de (biologische en chemische) waterkwaliteit.

De kernwaarden van het CDA

De visie van het CDA-HHNK is gestoeld op de vier kernwaarden van het CDA op basis waarvan wij zullen handelen:

- Rentmeesterschap;
- Gespreide verantwoordelijkheid;
- Publieke gerechtigheid;
- Solidariteit.

Rentmeesterschap

De aarde is niet van ons, maar we hebben wel de taak er goed voor te zorgen, voor onszelf, maar zeker voor de generaties die na ons komen. Rentmeesterschap verwijst naar een waterschap dat zijn taken op een duurzame manier uitvoert, waarbij consequenties of kosten niet op volgende generaties worden afgewenteld. Voldoende, gezond en veilig water dient gewaarborgd te blijven, voor nu en voor de generaties die na ons komen. Het CDA-HHNK staat daarmee een waterschap voor dat handelt vanuit innovatief rentmeesterschap.

Gespreide verantwoordelijkheid

Het CDA vindt het belangrijk dat mensen verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf, elkaar en het algemeen belang. Dit geldt ook voor overheden, bedrijven, organisaties en instituten. Gespreide verantwoordelijkheid verwijst naar het bestaan van het waterschap in samenhang met andere bestuursorganen, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en de bewoners in ons verzorgingsgebied. HHNK treedt volgens CDA-HHNK dus verbindend op naar al deze partijen.

Publieke gerechtigheid

Publieke gerechtigheid verwijst naar een transparante en rechtvaardige houding van het waterschap naar alle belanghebbenden. HHNK moet volgens CDA-HHNK daarom als betrokken waterschap handelen.

Solidariteit

Het CDA gelooft in een samenleving waarin mensen omzien naar elkaar. Solidariteit verwijst naar het rekening houden met ieders belangen en met de draagkracht van mensen. Het CDA-HHNK streeft naar een solidair waterschap.

I. Een klimaatrobuust waterschap

Onze concrete ideeën

- Het CDA-HHNC zet in op een klimaatrobuust waterschap met perspectief voor de agrarische sector, zonder de leefbaarheid en de natuur uit het oog te verliezen.
- Het CDA-HHNC wil dat de subsidieregeling voor agrariërs via het zogenaamde Landbouwportaal wordt gecontinueerd. Daarmee wordt immers ingezet op (a) het creëren van meer waterbewustzijn in de agrarische sector, (b) het verbeteren van water- en bodemkwaliteit en (c) het tegengaan van verdroging, verzilting en wateroverlast op agrarisch grondgebied.
- Adaptatie en optimaal waterbeheer (waaronder ook het vergroten van het waterbergend vermogen en het tegengaan van verzilting) zijn van groot belang en HHNC zet in op een integrale benadering met gebiedsgericht maatwerk.
- Proeven om in het kader van de veenweideproblematiek grondwater extra aan te vullen met peil gestuurde infiltratie of andere technieken worden door CDA-HHNC ondersteund.
- Het CDA-HHNC wil dat wordt onderzocht in hoeverre HHNC klimaatadaptie ook kan meenemen in de zogenaamde Watertoets, die verplicht is in het kader van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.
- Bij (dreigende) wateroverlast is goede communicatie door HHNC van belang richting inwoners, agrariërs, natuurorganisaties en bedrijven. Het informeren over de maatregelen die worden genomen is noodzakelijk voor draagvlak en voor het voorkómen van schade. Effectieve communicatie vanuit HHNC is ook van belang in het kader van een goede nazorg.
- HHNC werkt aan zijn bekendheid en aan het verhogen van het waterbewustzijn en het bewustzijn over de klimaatverandering bij burgers, bedrijven en andere overheden. Watereducatieprogramma's voor basis-, middelbaar- en hoger onderwijs blijven belangrijk.
- We blijven primair inzetten op waterveiligheid. Voor noodzakelijke dijkversterkingsprojecten dient altijd geld beschikbaar te zijn.
- Het Kustpact is leidend voor het beheer van de waterkeringen, met mogelijkheden tot maatwerk voor ondernemers in de kustzone zolang de waterveiligheid niet in het geding komt.

Klimaat-slimme waterhuishouding die de agrarische sector perspectief biedt

Hoewel het klimaatsysteem misschien wel nooit volledig kan worden begrepen, is het inmiddels wel overduidelijk dat het klimaat verandert. Steeds vaker doen zich namelijk zware hoosbuien voor gevolgd door wateroverlast en/of overstromingen. Maar ook droge perioden en extreme zomertemperaturen doen zich steeds vaker voor.

De klimaatverandering is daarom één van de grotere maatschappelijke uitdagingen van onze tijd, met name ook voor het waterschap. Klimaatrobuust handelen is namelijk veelal gerelateerd aan de waterhuishouding. Het CDA-HHNK zet in op goed doordachte, klimaat-slimme maatregelen en waakt ervoor dat waterhuishoudkundige maatregelen ten koste gaan van agrarisch landgebruik. Wij willen ons hard maken voor maatregelen die (een nieuw) perspectief bieden voor de agrarische sector zonder de leefbaarheid en de bescherming en het herstel van de natuur en het landschap, uit het oog te verliezen. Een mooi voorbeeld is het gebiedsprogramma Laag Holland waarin tal van partijen - waaronder ook de agrarische sector - gezamenlijk naar oplossingen toewerken in het kader van het beperken van de uitstoot van broeikasgassen uit het veenweidegebied. CDA-HHNK vindt dat het waterschap een actieve rol moet blijven spelen in dit gebiedsprogramma als deskundige en autoriteit op het terrein van het watersysteem met oog voor een perspectief voor de agrarische sector. In het kader van de veenweideproblematiek is het daarbij belangrijk het grondwater extra aan te vullen en in de zomermaanden op peil te houden. CDA-HHNK ondersteunt infiltratieproeven via zogenaamde peilgestuurde drainage of andere technieken die hieraan bijdragen.

Meer aandacht voor klimaatbestendige woongebieden

Bij maatregelen die inspelen op de gevolgen van de klimaatverandering kan verder worden gedacht aan het langer vasthouden van regenwater in stedelijk gebied. Bijvoorbeeld door het vervangen van stenen voor groen, door waterdoorlatende bestrating, door de aanleg van waterbergingen, of door een gescheiden rioolstelsel (dat ook nog eens bij de rioolwaterzuivering kostenbesparend werkt en leidt tot energiebesparing en minder uitstoot van broeikasgassen!). Groen en water helpen in stedelijk gebied bovendien om hittestress te voorkomen. HHNK heeft daarom in 2019 al eens de campagne 'Is jouw tuin al watervriendelijk?' georganiseerd, die erop was gericht je tuin groener en watervriendelijker te maken om zo periodes van droogte en extreme buien beter te kunnen opvangen. CDA-HHNK wil nog meer aandacht voor dit soort zaken.

Extra maatregelen om water vast te houden voor droge periodes

Maar ook buiten de stad zijn volgens CDA-HHNK extra maatregelen nodig om water langer vast te houden; door het waterbergend vermogen te vergroten en afspraken te maken over wat meer variatie in het waterpeil, bijvoorbeeld afhankelijk van het seizoen of de weersverwachting. Zo moet het in een waterrijk land als Nederland mogelijk blijven om in het beheergebied van HHNK voldoende zoet water beschikbaar te houden voor de waterkeringen (die anders uitdrogen), voor de landbouw (in het kader van de beregening maar ook in het kader van het tegengaan van de verzilting), voor de natuur (tegen verdroging) en voor de recreatieve mogelijkheden van de inwoners. In het verlengde daarvan moeten we ook zuinig blijven op onze zoetwatervoorraad. Het IJsselmeer en het Markermeer zijn als waterbuffer van essentieel belang voor de aanvoer van voldoende zoet water voor allerlei functies (inclusief de drinkwatervoorziening). Bebouwing of andere ingrepen die de functie van zoetwatervoorraad bedreigen, wijst CDA-HHNK af.

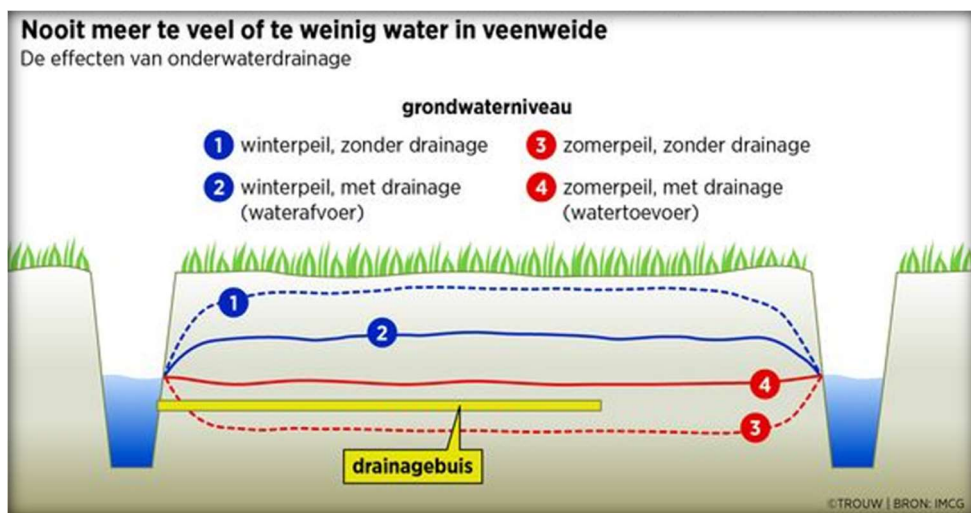
Zwaarder inzetten op het uitdragen van de sturende rol van water bij ruimtelijke ontwikkeling

Als maatregelen worden genomen die inspelen op de gevolgen van de klimaatverandering (zeespiegelstijging, wateroverlast, droogte en hitte) wordt gesproken over adaptatie. Het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen werken hier gezamenlijk aan. HHNK heeft ook een eigen visie en uitvoeringsprogramma vastgesteld op het terrein van adaptatie aan de gevolgen van de klimaatverandering. Adaptatie heeft ook geleid tot de herintroductie van de sturende rol van water bij ruimtelijke ontwikkeling. De keuze voor een woningbouwlocatie, de inrichting van een gebied en wijze waarop werd gebouwd, werden - zeker in laag Nederland - vele eeuwen in sterke mate bepaald door het water. In de loop van de 20e eeuw is dat besef enigszins verloren gegaan maar de sturende rol van water bij ruimtelijke ontwikkelingen is weer vastgelegd in het huidige regeerakkoord. Dit uitgangspunt betekent ook dat plekken die letterlijk en figuurlijk dreigen 'te verzuipen' niet geschikt zijn voor woningbouw. Voor nieuwe functies houdt dit in dat het aloude principe van 'peil volgt functie' zal kunnen worden vervangen door 'functie volgt peil'. Voor bestaande situaties (waaronder ook de veenweidegebieden) wordt in principe vastgehouden aan 'peil volgt functie'. Mede om de rechtszekerheid te waarborgen van inwoners, agrariërs, bedrijven en natuurbeheerders.

De sturende rol van water bij ruimtelijke ontwikkelingen betekent ook dat waterschappen bij de ruimtelijke inrichting eerder moeten worden betrokken. Dit vraagt om een actieve houding binnen de organisatie en wellicht tot het aanstellen van nieuw personeel met andere kwaliteiten en andere expertises. Waterschappen zullen immers steeds meer betrokken worden bij de ontwikkeling van nieuwbouwprojecten. Een mooi voorbeeld is de inrichting van de Amstelwijk in Dordrecht: *"Samen met gemeente, omgevingsdienst en projectontwikkelaar bouwen we aan wat de groenste wijk van de stad gaat worden. Deze nieuwe wijk wordt ingericht volgens de allernieuwste inzichten op het gebied van*

klimaatneutraliteit, biodiversiteit, toekomstbestendige waterhuishouding, leefbaarheid en duurzaamheid. Al deze aspecten zijn integraal meegenomen in de planvorming", aldus de dijkgraaf van waterschap Hollandse Delta.

Adaptatie en goed waterbeheer zijn van groot belang, maar staan niet op zichzelf. Het CDA-HHNK staat voor een integrale benadering om het platteland en de stedelijke kernen daarbinnen leefbaar te houden, ook gezien vanuit andere grote opgaven zoals stikstof, woningbouw, groene energievoorziening en natuurontwikkeling. HHNK kan volgens het CDA-HHNK in dit opzicht het voortouw nemen in een integraal watermanagement samen met partners zoals gemeenten, agrarische organisaties en terrein behorende organisaties.

Maar waterveiligheid staat voorop!

Het begrip van klimaatrobustheid kent tot slot ook zijn origine bij de waterschappen. Het zijn immers de dijken die onder alle klimaatomstandigheden robuust moeten zijn, in periodes van hitte en droogte en tijdens hoog water en laag water. Ook de kustverdediging dient goed op orde te zijn. Dit ligt vast in het zogenaamde Kustpact. Te allen tijde moet de waterveiligheid voorop staan, maar ondernemen in de kustzone moet mogelijk blijven als de waterveiligheid daarmee maar niet in het geding komt. CDA-HHNK is bij de grote, door het Rijk gesubsidieerde dijkversterkingen overigens voorstander van een incidenteel andere wijze van financiering. Het principe “sober en doelmatig” hoeft volgens CDA-HHNK namelijk niet altijd leidend te zijn. Er moet van dit principe kunnen worden afgeweken als er sprake is van zogenaamde meekoppel-kansen met voor de samenleving als geheel een positieve maatschappelijke kosten-batenanalyse. Een mooi voorbeeld hiervan is de aanleg van het stadsstrand bij Hoorn, dat als meekoppel-kans wordt gecombineerd met de versterking van de Markermeerdijken.

II. Een verbindend en betrokken waterschap

Onze concrete ideeën

- HHNK werkt actief samen met andere partijen en vanuit een open en transparante houding. Ook de bestuursstijl van de (dagelijks) bestuurders van HHNK is open en naar buiten gericht.
- Het is van belang dat HHNK actief en betrokken onderdeel is van zijn omgeving en zodoende bijvoorbeeld een plek verwerft in bestuurlijke gremia zoals de Metropoolregio Amsterdam (MRA).
- HHNK zet actief in op participatie en blijft zich hierin verbeteren. Goede samenwerking met inwoners en (vroegtijdige) betrokkenheid van omwonenden bij (dijkversterkings)projecten zijn van belang. Zo kan ook de eventuele overlast zoveel mogelijk worden beperkt.
- HHNK stimuleert burgerparticipatie en burgerinitiatieven als betrokkenen taken zelf kunnen oppakken.
- HHNK moet een aantrekkelijke werkgever blijven.

Zij aan zij met andere organisaties die actief zijn op het gebied van water en met de inwoners

Nederlanders zijn altijd polderaars geweest; ze moesten wel. Nederland is immers een deltagebied. De polders, steden, havens en kades in de delta zijn afgedwongen op de realiteit van de natuur en de geografie. Inwoners, boeren, bedrijven en landeigenaren moesten samenwerken om zich te beschermen tegen de gevaren van het water. In deze samenwerking stond het algemeen belang voorop, in plaats van het eigen gelijk. Dit heeft in Nederland geleid tot een gedegen en vooruitstrevend waterbeheer. In het verlengde van deze historische noodzaak tot samenwerking vindt CDA-HHNK het van groot belang dat HHNK zich actief inzet als bruggenbouwer. Dit vraagt om inlevingsvermogen van HHNK. Ook zal HHNK actief en betrokken onderdeel dienen te zijn van zijn omgeving en zodoende bijvoorbeeld een plek dienen te krijgen in bestuurlijke gremia zoals de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Wij vinden dat HHNK zij aan zij moet (blijven) staan met andere overheden, inwoners, bedrijven, (natuur)organisaties en niet in de laatste plaats met de boeren en agrariërs. HHNK heeft veel belang bij deze samenwerking om zijn taken goed te kunnen uitvoeren. De houding van HHNK is betrouwbaar, naar buiten gericht, open en transparant; gezamenlijk kijken wat wél kan.

Een uitnodigende houding rond participatie

Medezeggenschap, coöperatie, inspraak en bewonersinitiatieven zorgen voor draagvlak en begrip voor de besluitvorming binnen HHNK. Betrokkenen moeten zich daadwerkelijk meegenomen voelen en in de gelegenheid zijn gesteld om vanuit de eigen verantwoordelijkheid een bijdrage te hebben kunnen leveren aan de besluitvorming.

Bovendien zijn belanghebbenden vaak onderdeel van de oplossing en is er niet zelden bij hen veel kennis aanwezig waarmee door HHNK gestelde doelen kunnen worden bereikt. Het moet wel op voorhand duidelijk zijn voor alle betrokkenen wat de mate van participatie is.

In het kader van de dijkversterking bij Uitdam hebben bewoners ook geparticipeerd in het besluitvormingsproces. Helaas heeft dit uiteindelijk geresulteerd in veel wantrouwen bij de bewoners in de richting van HHNK. Pas na een extern onderzoek, waarop werd aangedrongen door CDA-HHNK, kon er weer worden gewerkt aan het herstel van het vertrouwen. CDA-HHNK vindt het belangrijk dat HHNK bij toekomstige participatietrajecten lering blijft trekken uit dit onderzoek.

Een aantrekkelijke werkomgeving voor de medewerkers

Ook binnen de eigen organisatie zal HHNK zich betrokken moeten tonen door middel van goed werkgeverschap. Zeker gezien de huidige krapte op de arbeidsmarkt vindt het CDA-HHNK dit een belangrijk aandachtspunt voor de komende bestuursperiode. Er moet worden voorkomen dat HHNK ambitie op ambitie stapelt, waardoor de medewerkers geen plezier meer hebben in het werk en zelfs overbelast kunnen raken. Er is momenteel sprake van een hoge kwaliteit van de organisatie en van de dienstverlening en dat moet ook in de toekomst zo blijven. CDA-HHNK pleit daarom voor een goede interne discussie over de bestuurlijke prioriteiten. Is het vanwege de krapte op de arbeidsmarkt nog realistisch vast te blijven houden aan alle ambities en/of het tijdsplan waarin zaken tot realisatie moeten worden gebracht? Ook door het continueren van de traineeships en het blijven aanbieden van (bij)scholing aan medewerkers toont HHNK zich een aantrekkelijke werkgever en zal het waterschap ook de (grote) opgaven voor de toekomst kunnen blijven aanpakken.

III. Handelen vanuit innovatief rentmeesterschap

Onze concrete ideeën

- Vanuit innovatief rentmeesterschap is het CDA-HHNK groot voorstander van maatregelen om het energieverbruik en de uitstoot van broeikasgassen (CO₂, methaangas en lachgas) te verminderen bij het zuiveren van rioolwater.
- HHNK moet blijven investeren in het opwekken van duurzame energie met bijvoorbeeld windmolens en zonnepanelen vanwege de doelstelling van 100% energieneutraliteit.
- HHNK moet blijven samenwerken met partijen die werken aan innovatieve technieken om energie te halen uit het oppervlaktewater.
- Ter voorkoming van microverontreinigingen in het oppervlaktewater staat een bronaanpak voorop.
- Het realiseren van een vierde (zuiverings)trap om microverontreinigingen uit het afvalwater te halen mag niet leiden tot inefficiënte investeringen.
- Er moeten meer (wettelijke) mogelijkheden komen voor het terugwinnen van verschillende grondstoffen uit het rioolwater.
- Schoon water is belangrijk en de plastic soep moet worden aangepakt. Het CDA-HHNK is enthousiast over innovaties, zoals The Great Bubble Barrier, om microplastics en plastic afval uit het water te verwijderen.
- Het CDA-HHNK vindt dat het behoud van de visstand ecologisch en vanuit het oogpunt van de (sport)visserij noodzakelijk is.
- Vanuit rentmeesterschap wordt door HHNK blijvend ingezet op het toegankelijk maken en houden van het watererfgoed.

Rentmeesterschap spreekt veel mensen aan en vormt uiteindelijk ook het bestaansrecht van de waterschappen. Het CDA-HHNK wil dat HHNK een moderne invulling geeft aan rentmeesterschap en daarmee als een belangrijke speler bijdraagt aan het oplossen van de grote opgaven – zoals klimaatverandering, energie en ecologie – waar Nederland voor staat. Dan hebben we het over innovatief rentmeesterschap. Dit heeft niet alleen betrekking op de innovatieve technieken waarmee het waterschap zijn rentmeestertaken uitvoert als het gaat om schoon en gezond water. Ook bijvoorbeeld in de wijze waarop HHNK zijn taken uitvoert is innovatie van belang; HHNK moet toekomstgericht de opgaven aanpakken.

Meer duurzame energie en minder uitstoot broeikasgassen

In de eerste plaats moet HHNK blijven inzetten op de ambitie in zijn – ook door het CDA-HHNK gesteunde – Klimaat- en Energieprogramma (KEP) om in 2025 CO₂-neutraal te zijn. Daartoe zijn/worden bij de rioolwaterzuiveringen zonneweides aangelegd en onderzoekt HHNK het plaatsen van windturbines op eigen terrein waarmee eveneens kan worden voorzien in de energievoorziening van de gemalen.

Ook moet met voortvarendheid worden toegewerkt naar het sluiten van de gasgestookte slibdrooginstallatie in Beverwijk in 2024 en de bouw van een nieuwe slibdrooginstallatie die werkt met de restwarmte van de Huisvuilcentrale in Alkmaar. HHNK vermindert bovendien de CO₂-uitstoot door het vernieuwen van de zuiveringsinstallaties op Wieringen en in Oosthuizen en de inzet op een andere (Nereda)zuiveringstechnologie. Vanuit innovatief rentmeesterschap is het CDA-HHNK groot voorstander van deze en andere maatregelen om het energieverbruik en de uitstoot van broeikasgassen (CO₂, methaangas en lachgas) te verminderen bij het zuiveren van rioolwater. Het CDA-HHNK wil tenslotte dat HHNK blijft samenwerken met partijen die werken aan innovatieve technieken om energie te halen uit het oppervlaktewater.

Steeds schoner en gezonder gezuiverd rioolwater, ook door bronaanpak

De zuivering van het rioolwater – dat na zuivering wordt afgewaterd op bijvoorbeeld een kanaal – wordt steeds beter. Het CDA-HHNK streeft naar schoon en gezond oppervlaktewater, vrij van zogeheten microverontreinigingen als medicijnresten, microplastics en resistente bacteriën. Nog steeds staat hierbij voor het CDA-HHNK een bronaanpak voorop, omdat de huidige rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) deze stoffen niet goed kunnen zuiveren. Met een bronaanpak wordt namelijk voorkómen dat microverontreinigingen überhaupt via het rioolwater bij de rioolwaterzuiveringsinstallatie terecht komen en er dus ook niet uit hoeven te worden gehaald. HHNK heeft bij de RWZI Wervershoof (met een financiële bijdrage van de Rijksoverheid) echter ook een proefinstallatie gebouwd die medicijnresten en andere microverontreinigingen verwijdert uit het afvalwater. En in 2020 heeft HHNK besloten om per rioolwaterzuiveringsinstallatie te gaan onderzoeken of het technisch verwijderen van microverontreinigingen uit het afvalwater via een zogenaamde vierde (zuiverings)trap verstandig is. Daarbij blijft het uitgangspunt van het CDA-HHNK dat het realiseren van zo'n vierde trap niet mag leiden tot inefficiënte investeringen. Als na het onderzoek besluitvorming aan de orde is zal het CDA-HHNK een afgewogen keuze maken met inachtneming van innovatief rentmeesterschap als kernwaarde.

Meer circulair omgaan met het rioolwater

Het CDA-HHNK is er voorstander van dat het waterschap op de rioolwaterzuiveringsinstallaties biogas produceert en restwarmte uit rioolwater opwekt en daarmee een bijdrage levert aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Ook kunnen vanuit het oogpunt van circulariteit grondstoffen worden teruggewonnen uit het rioolwater. Daarbij kan worden gedacht aan fosfaat of Struviet maar ook aan cellulose dat kan dienen als bouw materiaal of als afdruiptremmer die de homogeniteit van een asfaltmix waarborgt tijdens de productie, transport en verwerking. Helaas worden deze circulaire ambities vaak belemmerd door bestaande wet- en regelgeving. Het CDA-HHNK wil daarom dat er meer mogelijkheden komen voor het terugwinnen van verschillende grondstoffen uit het rioolwater.

Minder plastic afval in het oppervlaktewater

De waterkwaliteit wordt negatief beïnvloed door plastic afval. Veel plastic zwerfafval dat niet wordt opgeruimd, belandt door de wind namelijk in het oppervlaktewater en uiteindelijk in zee waar het onderdeel wordt van de plastic soep. Volgens CDA-HHNK moet primair worden voorkomen dat plastic afval überhaupt in de openbare ruimte terecht komt. Het is dan ook uitstekend dat HHNK in 2018 als partner is aangesloten bij de Statiegeld-alliantie. Verder hebben de lokale overheden hun zwerfafvalbeleid en kennen we inmiddels de stille rapers; vrijwilligers die zich richten op het schoonmaken en -houden van hun wijk of woonplaats. Tot slot kan er in het oppervlaktewater ook een afvangsysteem voor plastic afval worden geïnstalleerd.

Dit systeem staat bekend als The Great Bubble Barrier. HHNK heeft inmiddels geïnvesteerd in een proefproject om met zo'n bellenscherm ook microplastics uit gezuiverd afvalwater te halen. Het CDA-HHNK is enthousiast over dergelijke projecten.

Ook aandacht voor de visstand en voor watererfgoed

Het CDA-HHNK vindt ook dat het behoud van de visstand ecologisch en vanuit het oogpunt van de (sport)visserij noodzakelijk is. Dat betekent dat er (nog) meer en beter rekening dient te worden gehouden met veilige vispassages bij gemalen en andere waterwerken. Wel moeten er verdere stappen gezet worden ten aanzien van het loodvrij vissen.

Ons waterschap kent een eeuwenoude geschiedenis. Vanuit rentmeesterschap, maar ook in het kader van het waterbewustzijn, moet door HHNK blijvend worden ingezet op het toegankelijk maken en houden van het watererfgoed, zoals historische sluizen en molens.

IV. Een solidair waterschap

Onze concrete ideeën

- HHNK zet actief in op de betaalbaarheid van de waterschapstaken en op zo laag mogelijke belastingen. Lastenverzwaring en tariefstijgingen worden zoveel mogelijk voorkomen en het waterschap voert een degelijk financieel beleid.
- HHNK moet mensen die het financieel moeilijk hebben hulp bieden, door ze in aanmerking te laten komen voor kwijtschelding van de waterschapsbelasting.
- HHNK blijft zijn kennis en expertise delen met andere, zich ontwikkelende landen, die te lijden hebben onder problemen rond water en klimaat.

Solidair met de inwoners die het financieel moeilijk hebben

De prijzen voor de dagelijkse boodschappen en voor energie zijn enorm gestegen. Daarbovenop komt nog de belastingheffing vanuit HHNK. Het CDA-HHNK staat bekend om zijn pleidooien voor de betaalbaarheid van de waterschapstaken en voor zo laag mogelijke belastingen. Dit is momenteel belangrijker dan ooit.

Door de eerdergenoemde ontwikkelingen staan steeds meer huishoudens er financieel slecht voor. Het is van groot belang om als waterschap oog te blijven houden voor de menselijke maat. Het CDA-HHNK wil dat HHNK solidair is en blijft

met de mensen die door een slechte financiële situatie niet (meer) in staat zijn om de waterschapsbelasting te betalen. Het (deels) kwijtschelden van schulden moet in deze omstandigheden tot de mogelijkheden (blijven) behoren.

Solidair met landen die te lijden hebben onder problemen rond water en klimaat

Ook is het vanuit solidariteit van belang dat HHNK zijn kennis en expertise over waterbeheer blijft delen met andere, zich ontwikkelende landen, die te lijden hebben onder problemen rond water en klimaat. Dit kan bijvoorbeeld via projecten van de Dutch Water Authorities (DWA). Dit is een samenwerking tussen de waterschappen en de Unie van Waterschappen met als doel Nederlandse expertise in regionaal watermanagement ter beschikking te stellen aan buitenlandse overheden. Op deze wijze toont HHNK zijn mondiaal-maatschappelijke betrokkenheid. Daarnaast maakt het HHNK tot een aantrekkelijke werkgever omdat medewerkers de kans wordt geboden om in een andere context nieuwe ideeën en ervaringen op te doen waar HHNK als werkgever ook weer van kan profiteren.

ONZE MENSEN

Onderstaand vindt u onze kandidatenlijst voor de waterschapsverkiezingen op 15 maart 2023 bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Het zijn 40 enthousiaste kandidaten. Er is ingezet op een mooie diversiteit qua opleiding, werkkring en maatschappelijke achtergrond en met een goede spreiding voor wat betreft leeftijd (van 22 tot 80 jaar!). De kandidaten zijn afkomstig uit alle gemeenten in het gehele beheergebied van HHNK vanaf het Noordzeekanaal tot en met Texel. Niet voor niets vragen we u om op het CDA te stemmen, voor lokaal maatwerk in ons waterschap.

1 Frank Frowijn (GEMEENTE BEVERWIJK)

Blijvende aandacht voor waterveiligheid is van groot belang omdat 90 procent van onze provincie onder de zeespiegel ligt.

Al sinds 2019 ben ik als bestuurder betrokken bij het waterschap HHNK. Ik heb dus veel kennis van water en weet ook wat er speelt op lokaal niveau omdat ik eerder wethouder was in Beverwijk en Heemskerk en nog altijd werkzaam ben voor gemeenten.

Binnen het waterschap HHNK wil ik vooral ook blijven werken aan de problemen die ontstaan door de klimaatverandering. Om straks nog prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moet het waterschap blijven inspelen op de problemen door bijvoorbeeld wateroverlast na extreme buien of langdurige droogte.

Daarnaast vind ik het belangrijk dat ons waterschap zo laag mogelijke belastingen heft. Mensen hebben het in deze tijd van hoge inflatie en hoge energieprijzen al zo moeilijk.

Tot slot ben ik altijd bereikbaar voor inwoners met lokale problemen. Van kanoroutes en vissterfte tot inwoners van Uitdam die een nieuwe groene dijk wensen.

2 Martin Scholten (HIPPOLYTUSHOEF, GEMEENTE HOLLANDS KROON)

Ons waterschap is actief in een landbouwgebied, dat van grote waarde is. De landbouw heeft ons gebied gevormd en karakter gegeven. De landbouw biedt ons niet alleen voedsel van hoge kwaliteit maar ook een aantrekkelijk, natuurlijk en klimaatbestendig landschap.

Ik kom van Wieringen en draag de landbouw én het landschap een warm groen hart toe. Als voormalig directeur van de Wageningen University & Research en als strategisch adviseur (o.a. in de commissie Remkes) heb ik veel kennis over een verdienstelijke landbouw met toekomst.

Het is van groot belang dat we onze landbouw koesteren en perspectief bieden. Goed waterbeheer zorgt dat er voldoende en schoon water is voor de landbouw én voor de natuur, in een goed samenspel. Daar wil ik mij keihard voor inzetten.

3 Niels Seignette (GEMEENTE ALKMAAR)

Het is belangrijk dat ons waterschap blijft werken aan het verbeteren van de waterkwaliteit, het voorkómen van wateroverlast en het opwekken van schone energie door middel van windmolens en zonneparken.

Ik studeer bos- en natuurbeheer en werk als vrijwilliger voor Natuurmonumenten. Ook binnen ons waterschap wil ik actief aan de slag met het klimaat- en duurzaamheidsbeleid. De klimaatverandering raakt ons als jongeren en toekomstige generaties namelijk het hardst.

Als 22-jarige jongerenkandidaat voor het CDA wil ik in het waterschap HHNK de stem zijn van alle jongeren in Noord-Holland (boven het Noordzeekanaal). Ik vind het belangrijk dat wij als jongeren actief meepraten over onze toekomst en een duurzame wereld. We moeten namelijk met z'n allen goed zorgen voor de aarde. Daadwerkelijke actie en veranderingen zijn nodig.

Laat je als jongere ook horen voor onze toekomst en stem bij de waterschapsverkiezingen op het CDA, voor lokaal maatwerk in ons Waterschap

4 Hedwig Komproe ('T ZAND, GEMEENTE SCHAGEN)

Waterveiligheid, voldoende water en schoon water zijn de belangrijke kerntaken van ons waterschap HHNK. Het is van groot belang dat deze taken op een duurzame manier worden uitgevoerd.

Ik ben al ruim vier jaar actief betrokken bij het bestuur van het waterschap HHNK. In die periode heb ik het belang van duurzaamheid steeds benadrukt. Maar ook vind ik dat daarbij heel goed rekening moet worden gehouden met de gevolgen van de klimaatverandering, zoals wateroverlast door extreme buien en de droogteproblematiek.

Daarnaast vind ik dat ons waterschap nog meer moet inzetten op het gebruik van groene energie, dat bijdraagt aan een duurzame toekomst.

Tot slot wil ik mij hard blijven maken voor een goede waterkwaliteit. In het verlengde daarvan ligt een verantwoord visbeleid zodat we ook in de toekomst profijt hebben van een gezonde visstand.

5 Boudien Glashouwer (WAARLAND, GEMEENTE SCHAGEN)

Het waterschap HHNK heeft de meeste kilometers kustlijn van alle waterschappen in Nederland. De watersnoodramp van 1953 en de klimaatverandering maken duidelijk dat ons waterschap moet blijven werken aan veilige dijken en duinen.

Ik heb jarenlange ervaring opgedaan met watermanagement. Zo ben ik werkzaam geweest voor de organisatie van HHNK en heb ik voor Rijkswaterstaat vele (innovatieve) onderzoeken verricht. Ook heb ik veel bestuurlijke ervaring, onder meer op lokaal niveau in de gemeente Schagen.

Het is belangrijk dat ons waterschap werk maakt van toekomstgerichte samenwerking tussen overheden, bewoners, de agrarische sector, natuurorganisaties, bedrijven en kennisinstellingen. Ook kan het waterschap met innovatie en met preventieve maatregelen inspelen op de gevolgen van de klimaatverandering. Daarbij is een goede balans nodig tussen de verschillende belangen zoals waterveiligheid, landbouw, duurzaamheid, natuur en ecologie maar ook economische belangen.

		WOONPLAATS	GEMEENTE
6	Diana Dekker	ZWAAG	HOORN
7	Dorine Kea	AFKOMSTIG UIT 'T VELD	HOLLANDS KROON
8	Frits Brouwer	HEEMSKERK	HEEMSKERK
9	Chris Jansen	PURMEREND	PURMEREND
10	Frits Jonk	GRAFT	ALKMAAR
11	Mart Brouwer de Koning	HEILOO	HEILOO
12	Ilja Jonk	GRAFT	ALKMAAR
13	Saskia Schouten	NIBBIXWOUDE	MEDEMBLIK
14	Danny Zwart	EGMOND A.D. HOEF	BERGEN
15	Veronne Koot	Den Burg	TEXEL
16	Leo Tillmans	HEEMSKERK	HEEMSKERK
17	Jane Lobles	DEN HELDER	DEN HELDER
18	Margriet Boon-Visser	WIJDENES	DRECHTERLAND
19	Henk Wessels	WIJDENES	DRECHTERLAND
20	Elaine Vlaming-Kroon	ANNA PAULOWNA	HOLLANDS KROON
21	Win Bijman	OBDAM	KOGGENLAND
22	Eline Leek	OPMEER	OPMEER
23	Bert Enderink	MONNICKENDAM	WATERLAND
24	Maria Overtoom	AKERSLOOT	CASTRICUM
25	Annemiek Nuijens	PURMEREND	PURMEREND
26	Dick Bennis	BLOKKER	HOORN
27	John Schokker	VOLENDAM	EDAM-VOLENDAM
28	Koos Buis	ZUIDOOSTBEEEMSTER	PURMEREND
29	Teun-JanTabak	BEVERWIJK	BEVERWIJK
30	Eric Knibbe	LANDSMEER	LANDSMEER
31	Johan Ursem	OBDAM	KOGGENLAND
32	Judie Kloosterman	UITGEEST	UITGEEST
33	Thaam Wijnker	WESTWOUDE	DRECHTERLAND
34	Jan Rotgans	HIPPOLYTUSHOEF	HOLLANDS KROON
35	John Kok	GROOTE BROEK	STEDE BROEC
36	Jasper John	HEERHUGOWAARD	HEERHUGOWAARD
37	Henk Roeleveld	WIJDEWORMER	WORMERLAND
38	Teun Flens	OOSTZAAN	OOSTZAAN
39	Patricia Wouda	AMSTERDAM	AMSTERDAM
40	Julie van 't Veer	ASSEDELFT	ZAAANSTAD